

De achterkant van het oog

Dr. D. J. Bouilliez

Het medisch weekblad, 26 april 2001, nummer 162, pg. 8

Cataract en maculadegeneratie, twee oogziekten bij veroudering, zouden verband kunnen houden met de aanwezigheid van een hoog gehalte van een anti-oxidatief enzym. De tweede ziekte is overigens de belangrijkste oorzaak van blindheid na 65 jaar in de geïndustrialiseerde landen. Therapeutische perspectieven?

Cataract treft bijna 40% van de personen boven de 70 jaar; ouderdomsgebonden maculadegeneratie (OMD) zou een derde van de patiënten treffen waarbij lezen, schrijven, het herkennen van details onmogelijk worden. Tot nu toe bestaat er echter nog geen enkele echt doeltreffende behandeling; en hoewel men weet dat sommige risicofactoren, zoals roken, bijdragen tot hun ontwikkeling, werd er nog geen enkele doeltreffende preventieve maatregel voorgesteld. Zonder het te hebben over het feit dat men nog maar weinig weet over de etiologie van deze ziekten.

Tenslotte, veroudert de bevolking zo snel dat de socio-economische belasting van de chirurgische behandeling van cataract riskeert te zwaar te worden in de nabije toekomst.

Oxidatieve stress?

Men kent de rol van de vrije radicalen in het verouderingsproces. Volgens Cécile Delcourt en haar medewerkers was het logisch de oxidatieve stress te aanzien als een zeer aantrekkelijke etiologische hypothese. Om ze te proberen te bevestigen, voerde ze bij 2500 personen boven de 60 jaar biologische en klinische metingen uit die een verband aantonen tussen een hoge spiegel van glutathion peroxidase en de ontwikkeling van OMD of cataract. Een hoge spiegel van dit enzym zou het risico op cataract met 6 verhogen en dit op maculadegeneratie met 10. Dit zou "banaal" zijn, was het niet dat glutathion peroxidase de schadelijke vrije radicalen die gevormd worden in de organen, lijkt te inactiveren, en dit vooral in het oog waardoor vermeden wordt dat de oogstructuren beschadigd worden door oxidatie.

Contradictie?

Een van de kenmerken van de veroudering is dat het aantal geproduceerde vrije radicalen hoger is dan dit dat deze enzymen kunnen verschalken. Het anti-oxidatief systeem wordt aldus deficiënt. Welnu, in deze studie, maten de onderzoekers, in tegenstelling tot hun verwachtingen, een abnormaal hoge spiegel aan glutathion peroxidase bij deze bejaarden. Ze stelden dan de hypothese voorop dat het anti-oxidatief systeem "op hol slaat" onder invloed van een te grote oxidatieve stress. Wat nog niet toelaat om een efficiënte preventie te vinden, maar wat wel nieuwe perspectieven biedt voor het onderzoek van deze oogziekten die verband houden met een "oxidatieve stress".

Vandaar dat men kan denken aan preventie door de eenvoudige meting van het glutathion peroxidase, een stap die nog te groot lijkt te zijn...

Delcourt C. The POLA study. *Ophthalmology*, 2000;107.